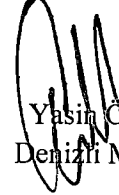

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet ŞİMŞEK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Merkez Bankası rezervi bir iktidarın siyasi kullanım alanı değildir.

Rezerv; ekonomik kriz, dış şok, finansal saldırı ve ödeme dengesi sorunlarına karşı Ülkenin sigortasıdır.

Bu nedenle rezervlerin nasıl biriktirildiği kadar nasıl kullanıldığı da Millî ekonomik güvenlik meselesidir.

Türkiye özellikle geçmiş yıllarda döviz kurunu kontrol altında tutmak amacıyla kamu bankaları ve Merkez Bankası üzerinden gerçekleştirildiği ileri sürülen yoğun döviz satışları nedeniyle çok ciddi tartışmalar yaşamıştır.

Mesele slogana indirgenemez.

Soru basittir:

Ne kadar döviz satıldı?

Hangi tarihlerde satıldı?

Hangi kur seviyelerinden satıldı?

Kim karar verdi?

Sonuçta kur kalıcı olarak tutulabildi mi?

Rezerv kaybının Türkiye ekonomisine alternatif maliyeti ne oldu?

AK Parti İktidarının ekonomi politikaları sonucunda rezervlerin tartışma konusu hâline gelmesi, kurumların şeffaflığına ve ekonomi yönetimine duyulan güveni de zedelemiştir.

Merkez Bankasının bağımsızlığı yalnızca kanunda yazan bir ifade değildir.

Para politikasının siyasi takvimden bağımsız yürütülebilmesidir.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının güncel brüt döviz ve altın rezervlerinin toplamı nedir?
- 2) Swap ve diğer yükümlülükler düşüldüğünde net rezerv seviyesi nedir?
- 3) Swap hariç net rezerv seviyesi nedir?
- 4) 2018-2023 döneminde Merkez Bankası tarafından piyasaya satılan toplam döviz miktarı nedir?
- 5) Kamu bankaları üzerinden gerçekleştirilen döviz satışlarının toplam büyüklüğü nedir?
- 6) Bu satışların hangi kamu otoritesinin kararıyla gerçekleştirildiği açıklanacak mıdır?
- 7) Döviz satışlarının tarih bazında miktarları kamuoyuna açıklanacak mıdır?
- 8) Satışların ortalama dolar/TL kuru nedir?
- 9) Rezerv satışlarına rağmen döviz kurunda meydana gelen artış dikkate alındığında bu politikanın başarı kriteri nedir?

- 10) Kur seviyesini tutmak amacıyla gerçekleştirilen rezerv satışlarının ekonomik etki analizi yapılmış mıdır?
- 11) Satılan döviz bugün rezervlerde bulunsaydı güncel karşılığı ne kadar olurdu?
- 12) Rezervlerdeki kaybın Türkiye'nin Ülke risk primine etkisi hesaplanmış mıdır?
- 13) Rezerv seviyesindeki düşüşün dış borçlanma maliyetine etkisi nedir?
- 14) Kamu bankalarının döviz satışlarından kaynaklanan zararları bulunmakta mıdır?
- 15) Bulunmakta ise bu zararların toplam tutarı nedir?
- 16) 2018-2023 dönemindeki rezerv yönetimi kararlarının Merkez Bankası bağımsızlığı açısından değerlendirmesi yapılmış mıdır?
- 17) Merkez Bankası başkanlarının kısa aralıklarla değiştirilmesinin para politikası güvenilirliğine etkisi araştırılmış mıdır?
- 18) Son on yılda kaç Merkez Bankası Başkanı görev yapmıştır?
- 19) Görev süresi dolmadan görevden alınan başkan sayısı kaçtır?
- 20) Merkez Bankası Başkanlarının ortalama görev süresinin kısalmasının uluslararası yatırımcı güvenine etkisi ölçülmüş müdür?
- 21) Politika faizinin ekonomik göstergelerden farklı siyasi tercihlerle belirlendiği dönemler olduğu kabul edilmekte midir?
- 22) Enflasyon yükselirken faiz indirimlerinin kur ve enflasyon üzerindeki etkisi hesaplanmış mıdır?
- 23) 2021 sonrası para politikasının döviz kuru üzerindeki toplam etkisine ilişkin Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
- 24) Aynı politikaların enflasyona etkisi nedir?
- 25) Kur korumalı mevduat sistemi rezervleri korumak amacıyla mı oluşturulmuştur?
- 26) KKM'nin Merkez Bankasına toplam maliyeti nedir?
- 27) KKM ödemelerinin Merkez Bankası bilançosuna aktarılmasının bütçe şeffaflığı açısından etkisi nedir?
- 28) Merkez Bankasının zarar etmesi hâlinde nihai ekonomik yükün kamu üzerinde olduğu kabul edilmekte midir?
- 29) Merkez Bankası bilançosundaki geçmiş zararların telafisi nasıl gerçekleştirilecektir?
- 30) Rezerv yönetiminde günlük işlemlerin belirli gecikmeyle kamuoyuna açıklanmasını sağlayacak şeffaflık mekanizması oluşturulacak mıdır?
- 31) Kamu bankalarının Merkez Bankası adına gerçekleştirdiği döviz işlemlerinin Meclis denetimine açılması sağlanacak mıdır?
- 32) Merkez Bankasının görev ve araç bağımsızlığını güçlendirecek yasal düzenleme yapılacak mıdır?
- 33) Başkanın görev güvencesini güçlendirecek düzenleme gündeminizde midir?
- 34) Para politikasında alınan yanlış kararların sorumluluğunu yalnızca "küresel şartlara" bağlamak yerine kararların sonuçlarını açıklayan kapsamlı bir etki raporu yayımlanacak mıdır?
- 35) AK Parti İktidarları dönemindeki rezerv ve kur politikalarının Türkiye'ye toplam maliyetini ortaya koyan bağımsız bir incelemeye izin verilecek midir?